

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOISCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.

Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—

Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels

fl. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,075.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.

Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.

Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl. 10,— pa aña.

Un number sò fl. 0,20.

Un anuncio di 1 te 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,075.

De wonderen en het Rationalisme.

(Ingezonden)

Ofschoon God Zich meermalen en op vele wijzen heeft geopenbaard, zoo heeft Hij ter wille onzer zwakheid en kortzichtigheid steeds het getal Zijner openbaringen vermeerderd en den glans daarvan verhoogd. Zoo staan naast de profetieën, welke den mensch spraken van een God, die in het menschelek vleesch verschijnen zou, de wonderen, opdat, indien ons oog dien God misschien niet duidelijk hadde aanschouwd in Zijne Alwetendheid, wij Hem zouden erkennen in Zijne Almacht en de bevestiging vinden van hetgeen wij reeds zagen; want, als wij deze twee wijzen van zien brengen tot éénzelfde beginsel, dan dringt zich deze gevolgtrekking sterker en meer gebiedend aan ons op: God heeft gesproken; gelooven wij derhalve aan Zijn woord.

Zeggen en volhouden, dat de wonderen tot het onmogelijke behooren, of dat ze niet voldoende zijn bewezen, staat gelijk met het ontkennen van alle daden, door God volvoerd om Zich Zelfen te openbaren; en het strekt der menschelekheid niet tot eer, dat er lichtzinnige, oppervlakkige denkers gevonden worden, die om hunne onverschilligheid in het godsdienstige te rechtvaardigen zich hebben laten verleiden tot zulk een ontkennen. Of zij gerust zijn bij hunne stoutmoedigheid?

Telkens wordt het ongeloof, ondanks zich zelve, als teruggedreven tot de duizenden wonderbare feiten, welke onze gewijde boeken verhalen. En nu zou men misschien denken, dat de ongeloovige wereld opgetogen is van bewondering bij het aanschouwen van zoovele wonderwerken,

vooral dan, wanneer gelet wordt op de inspanning, die het verstand zich getroosten moet om de verklaring dier werken te vinden... Oeh, de lezer begripte het wel, tegen allen prijs moet het begrip van wonder uit de wereld verdwijnen: de menscheleke rede zal slechts dan tevreden zijn, wanneer zij ons het bewijs, dat het dwaze harer beweringen zonneklaar aantoon, uit de handen heeft geslagen. Echter is er voor ons, die vastelijk gelooven en aan de mogelijkheid en aan het feit, aan het bestaan, der wonderen geen reden tot vrees; immers de verklaringen, die het ongeloof van het mirakel geeft, blijken vals, tot welk systeem zij ook worden teruggebracht.

I.

DE NATUUR VAN HET WONDER.

Wat is een wonder? Volgens de katholieke kerkleer is het wonder een *feit, door God voortgebracht buiten de orde, die is vastgesteld en gewoonlijk gevolgd wordt onder de wezens*. Zonder twijfel geeft deze definitie eene werking aan, die boven alle verheven is. Zij geeft echter geen aanleiding tot dubbelzinnigheid of tot tegenspraak met zich zelve, ook sluit zij het wonder niet buiten de *algemeene orde*, alleen plaatst zij het buiten den kring van hetgeen regelmatig wordt voortgebracht door ondergeschikte oorzaken, die onmiddellijk zijn onderworpen aan de Eerste Oorzaak van alles, aan God, en ten laatste, zij gaat angstvallig na, hoever het ware begrip van wonder zich uitstrekt en stelt het zijne eigenlijke en onveranderlijke grenzen. Geen *algemeene* invloed laat zich gelden en verstoort de bestaande orde, het wonder is een alleenstaand, een *bijzonder* feit, dat, behalve in zooverre het dat

feit zelve geldt, de *algemeene* wetten niet opheft, noch verandering brengt in het bestuur der wezens, aan die wetten onderworpen. Op zich zelf, in zijn natuur beschouwd, neemt het wonder, in de orde der goddelijke werkingen een lagere plaats in dan het scheppen en instandhouden van het geschapene, omdat dit grijpt in het wezen der zaken, het wonder echter in hunne eigenschappen, waarvan het de werkingen wijzigt en verandert.

Het mirakel dan is een feit, dat onze verbazing wekt, niet, omdat de mensch den Bewerker van het wonder, God, niet kan aanwijzen, maar omdat niemand, ook niet de geleerde, een *bekende natuurlijke oorzaak* er voor kan aangeven. Het is een feit, dat alle geschapen oorzaak overtreft; noch door de wetten der beweging, noch door de eigenschappen der stof, noch door de wetten der natuurlijke orde, noch door de tussenkomst van den menscheleken wil noch door de verborgen werking der geesten kan het wonder verklaard worden. Het is een feit, dat wijst op de werking van een *bovennatuurlijk* beginsel in zoover het, voor ons nieuw en onverwacht, onze aandacht vestigt op zijn oorzaak; iets, wat niet kon plaats hebben, indien het wonder behoorde tot de feiten, welke wij gewoon zijn waar te nemen. Volgens de gevolgen, die het te weegbrengt, moge het wonder worden onderscheiden naar de wijze, naar de werking, naar de kracht, steeds blijft zijn aard dezelfde en gaat het uit van hetzelfde beginsel: van God, eene daad stellende, die aan Hem alleen kan worden toegeschreven en die de krachten der natuur in meerdere of mindere mate te boven gaat.

De aarde staat stil; aan het menscheleke lichaam wordt een hemel-

sche luister medegedeeld: de stof vertoont eigenschappen, die uitsluitend aan de geesten schijnen te behooren; ziedaar een wonder van den eersten rang, want nooit en op geenerlei wijze kan de natuur iets dergelijks voortbrengen.

De natuur geeft leven; onder hare werking ontkient het zaad en de plant vertoont zich aan de oppervlakte der aarde en verspreidt hare geuren; de natuur doet de geheimzinnige kiemen ontkiemen van alles wat op aarde leeft, van af het minst bedeelde tot het volmaakte van het geschapene, den mensch, die over alles heerscht. Maar toch hierin overtreft God de natuur, dat Hij meester is ook over den dood; de krachten der natuur schieten te kort, waar het leven is heengegaan. De kracht Gods echter gebiedt de dooden, de Heer richt ze op en plaatst ze wederom in den rijen der levenden: een wonder van den tweeden rang.

Kindelijk, de natuur kan, doch steeds langzaam en op eene vastgestelde wijze, door opvolging van actie en reactie, of gelijk de geneeskunde het uitdrukt, volgens het gewone proces, ziekten genezen. Doch ook hier overtreft God de natuur, wanneer Hij hare krachten buiten werking stelt en in één oogenblik de gezondheid teruggeeft: een wonder van den derden rang, het kleinste van allen.

Dan, en dit houde men wel in het oog, het wonder, groot of klein, is uit zijn aard een goddelijk werk, dat wil zeggen: een werk, dat van God komt en door het licht, dat het afstraalt, tot God leidt. Want wartoe dient het wonder? Het wonder heeft zijn reden van bestaan in de *zedelijke orde*. Wanneer de aarde als door een onzichtbare hand wordt beroerd, wanneer teekenen aan den hemel verschijnen, wanneer een doode

FUEILLETON

Mi mas fiel amigoe

Sigloenan largoe caba hende a kega koe no tin berdadera amistad mas na mundoe, koe nos no por confia ningun hende más.

Ta coestumber koe filosofo mester kega di un of otro cos, ma esai ta for di mi cuenta, mi ta larga nan papia, pasobra mi tin un amigoe fiel, manera tin poco na mundoe. Le no gaba, ora no tin di gaba, ma di contrario, é ta bisa mi berdad den mi cara mas koe lo mi rabia pa su palabra. Di bez en cuando mi tabata malcontentoe ora el a papia asina coe mi pero despues mi a comprende koe el a papia semper berdad i koe semper é tabatin razón, p'esai mi ta jamele awor mi di mas fiel amigoe.

Hopi tempoe mi tabata conocele caba sin comprende koe el tabata mi amigoe. Tabata un atardi ora mi a sinja balua su amistad, Nan a combida mi na un fiesta i aja lo nan hunga tambe comedia, mi tambe tabata un di nan koe lo hunga. Corda, com orgulioso mi tabata!

Mi amigoe nan a mira mi hunga, ora nos tabatin repetición i nan a sigura mi koe ningun tabata hunga manera mi i koe mi tabatin canto di mas bonito di toer.

Mi tabata cla pa bai ora mi a corda di papia di mi comedia coe mi amigoe, pa tende, kiko le papia. No ta-

batin ningun hende cerca djele, mi a bai para meimei den kamer, el cerca bentana.

Mi a cuminza declama, pero mi no a papia diez palabra ainda, ora el a bisa: „Ta kiko esai ta? Bo a bira loco! Bo ta troca bo cara asina mahos, koe mi a spanta, caba bo braza ta bai ariba i abao, manera bo kier duna sefianan.”

„Ma.... „No tin ma! Corda kiko mi ta bisa bo, Hende lo aplaudia bo, pero tras di bo lomba lo nan hari bo. I awor bai hunga si bo kier.”

„Bo tin tanto pacienci ainda pa tende kiko mi mester canta?”

„Mi a coemiza!”

„Cieloe santoe! Hómbler stop! Pakiko bo ta haci bo boca chikito asina, i pakiko bo ta mira zolder? Parce bo kier duna un caricatura di bo mes!”

Un momentoe mi tabata rabia, pero un poco despues mi a comprende, koe mi amigoe tabatin razón, i desdi e dia mi no por bai ningun soirée sin ta contentoe koe mi amigoe a papia asina coe mi.

Awor mi no ta coemiza ningun cos sin pidiéle promer su consejo. I esai ta necesario, pasobra é ta ripara tur cos. Conforme é ta mira mi é sabi koe mi ta contentoe si of no.

„Bonjour! Ki nobo? O, ta com bo ta grita mal contentoe asina asina? Sigur bo a haci un cos, koe awor bo tin duele koe bo a hacié. Cuidao, duele ta un mal companjero?”

Un otro biage e dici:

„Ah! awor bo ta mira contentoe, esai ta gusta mi. Mi kier pusta, koe bo a a haci un of otro bon obra awe.”

I cada bez ora é ta papia asina e tin razón. Ma no solamente é ta mi amigoe, é ta mi dokter tambe, mas koe nunca el a studia. P'esai é bal menos? O, no! Nunca l'é hera.

„Hm! Hm! bo no a droemi bon ajera nochí.”

„O, sí.”

„No ganja mi. Bo a bai droemi laat, bo a keda hunga carta den club, mi por mira na bo wowo. Bai droemi tempran awe nochí, sino bo ta danja bo salud. I fuera di esai.... Si.... si.... bo maloe ta peor koe mi a corda.... bo a come muchoe e seman aki.

Bo a bebé muchoe champagne, bo cara ta mustra koe bo stoma ta maloe. No come ni bebe muchoe e seman, traha duroe y camna poco.

Un dia nos tabatin pleito.

Mi tabata na caya i kier a pasele, ora él a haci mi para.

„Bo sá, koe bo cabei ta coemiza bira grijs?”

„Kiko! Awor caba?”

„Ta spierita, mi kier spierita noema?”

„Mi por wel biba sin bo spiertamen-

toe.”

„Com koe ta, aja na bo cabez mi ta mira cabei grijs, mi ta bisa bo esai pa bo comprendé, koe bo no ta sigi haci manera bo tabata jonkman.”

„Ai hómbler stop, bo ta fada mi.”

„Ta dweel mi, pero....

„Wel anto....

Falta poco toer cos a caba denter di nos, pero el a keda mescos i e dici:

„Ata un otro comedia. Nunca mi a mira bo rabia, bo sá koe bo ta masjar mahoso, ora bo ta rabia?”

El tabatin razón i mi rabia a caba.

Mi no ta corda arriba mi mes sol. No, Mi ta desea koe toer hende haja un amigoe asina. I esai no ta trabahoso, pasobra el kier sirbi toer hende. E ta papia coe toer hende mescos, mas koe nan ta rabia.

Na el koe ta dorna su mes coe oro y precioso, y koe ta mira otro hende koe precioso, pasobra el tin más placa koe nan, le bisa, koe toer e boniteza ta muntra mas clar koe promer tempoe el tabata di estado bajo.

Le bisa un *dandy* koe toer su hacir ta haci otro hende hारी. Na un hende bieuw le splica koe su bon dianan a pasa i koe el mester kede contentoe a la fin coe un bida ketoe i un bida serio. Un avaro lo tende di djele koe tabata mejor di haci bon uso di su placa, pasobra ora el ta muri su heredero nan lo hiba un bida leger di su placa.

O, kere mi é por duna bo muchoe bon consejo.

Ma mi a lubida dos cualidad bonita, dje ainda: nunca bo no tin di comidéle pa bini comé, i nunca el ta pidi bo fiéle placa. Mi ta sigura bo koe den diez anja el no a costa mi nada mas koe f. 2,50.

I ta kende e amigoe ai ta? Wel ta e spiel koe toer dia mi ta feita mi barba dilanti di djele.

wordt opgewekt, of een zieke, wien de kunst geen genezing meer bood, plotseling de gezondheid herkrijgt, dan vraagt onwillekeurig de mensch zich af: Wiens werk is dit? Of neen, er is geen tijd tot die vraag: als van zelf oordeelt het verstand, dat hier de vinger Gods is. Alleen God heeft de natuur voortgebracht, alleen God heeft alle wezens onderworpen aan regelmaat en orde, alleen God dus kan handelen buiten die orde, buiten die natuur. En te duidelijk is het werk van God onderscheiden van het werk der natuur, dan dat wij ons bedriegen zouden. In het wonder werkt God. Daarin openbaart Hij zich niet door de zachte afstraling Zijner oneindige volmaaktheid, maar door het schitterend licht Zijner Almacht.

(Wordt vervolgd).

NIEUWSBERICHTEN

CURACAO.

DE Gouverneur is verhinderd. Zondag 7 Juni a. s. bezoeken af te wachten.

De Adjutant van den Gouverneur,
VAN WINGEN.

Jl. Dinsdag werd in de kapel op het Pensioonaat *Welgelegen* de plechtige uitvaart gecelebreerd van de Eerw. *Sœur Maria Ignatia*, in de wereld *Cornelia Maria Johanna Honig* genaamd.

Sœur Ignatia werd, 24 Dec. 1825, te Zwolle geboren. Vroegtijdig door het heiligdom aangetrokken, droeg zij reeds op achttienjarigen leeftijd, als Franciscanesse van de derde Orde, het Zwarte Kleed, dat zij niet meer zou afleggen en waarvan zij het aanzien en de eer door haar werkzaam en toewijdend leven zou verheffen in de oogen van hartelijke vrienden en rechtschapen vijanden.

Den 28 Nov. 1849 op Curaçao aangekomen, wijdde zij zich onafgebroken met stillen ijver aan het Katholiek onderwijs, zoo in de stad als buiten.

De goede God bezocht haar gedurende de twee laatste jaren heurs levens met pijnlijke krankheid, maar door geen ziekte kon haar geduld en lijdzaamheid worden overwonnen.

Op Pinkster-Vigilie sloeg haar de ure der bevrijding en scheidde zij van eene wereld, waarin zij slechts geleefd had om God en den naaste te dienen.

Wij mogen vertrouwen, bij het storten onzer gebeden voor de rust harer ziel, overvloedig haar voorpraak te gewinnen, want wij gelooven, niet weinig gesterkt door het voorbeeld van haar opwekkend leven, in Hem, Die niet alleen de wereld maar ook den dood heeft overwonnen. En dat geloof legt een onuitspreklijke zoetheit in de christelijke bede:

Dat zij in vrede ruste!

Door bemiddeling van onzen volijverigen Archivaris, den Heer H. J. H. Hamelberg werd ons de volgende circulaire. Haar inhoud zal den Lezer genoegzaam verklaren, waarom en hoe gaarne wij ze ter algemeene kennis brengen.

Wij twijfelen niet, of onze Lezers zullen naar vermogen de belangen onzer schoone Moedertaal willen dienen, door bereidwillige bijdrage van alles wat ter hunner beschikking is en van dienst kan zijn, ter bereiking van het doel, dat in de circulaire nader wordt omschreven.

De Heer Hamelberg zal gaarne alle stukken en voorwerpen in ontvangst nemen en voor de verzending zorg dragen. Desverkiezende kan de Lezer zich nog van onze tusschenkomst bedienen.

Ziehier dan de circulaire:

Gent, den 31 Maart 1896.

Den Heer Redacteur v. d. Amigoe di Curaçao.

Hooggeachte Heer,
Het Taalinnend Studentengenootschap 't Zal Wel Gaan (Hoogeschool,

Gent, België) wenscht een openbare tentoonstelling te houden van *Nederlandsche dag- en weekbladen en tijdschriften, die buiten Europa verschijnen; van Nederlandsche boeken, brochures, vlugschriften, verslagen of jaarboeken van Genootschappen buiten Europa uitgegeven; van officiële publicaties, berichten enz.* uitgaande van het Staatsbestuur in die landen, waar Nederlandsch de officiële taal is (Zafr. Rep., Oranje-Vrijstaat, Nedl. Koloniën); kort van gedrukte stukken van welken aard ook. De bedoeling van het Genootschap is het bewijs te leveren, dat ook buiten Europa Nederlandsch geestesleven bestaat en een denkbeeld te geven van de uitgebreidheid van het Nederlandsch taalgebied buiten ons werelddeel. Onze verwachting is, dat een dergelijke tentoonstelling in België op een publiek, dat van die uitgebreidheid geen flauw vermoeden heeft, een weldadigen invloed zal oefenen en leiden moet tot groter waardeering van de Nederlandsche taal.

Opdat ons het ten uitvoer leggen van dat plan zou mogelijk worden, verzoeken we dringend de H. H. uitgever van Nedl. dag- en weekbladen of tijdschriften ons enkele (b. v. een tiental) ex., de H. H. boekdrukkers ons, zoo mogelijk, een volledig stel te willen zenden van de door hen uitgegeven werken: schoolboeken, kaarten enz. worden mede verlangd. Uit Zuid-Afrika zullen we ook uitgaven in Kaapsch-Hollandsch in dank ontvangen. De H. H. Voorzitters van Genootschappen zullen ons door toezending van verslagen, jaarboeken, feestprogramma's enz. ten eerste verplichten.

Photographiën, gravures van monumenten, landschappen, [n]annen van betekenis, tooneelen uit het leven van inboorlingen (natureliën), zouden onze tentoonstelling luister bijzetten.

Een verzameling van penningen, geslagen bij een of ander gelegenheid (Delagoabaai-spoorweg b. v.), met Nederl. opschrift, zullen we gaarne aanleggen, alsook een collectie, zoo volledig mogelijk, van postkaarten, enveloppen, postzegels met Nedl. opschriften (dus Noord-Nederland, België, Nedl-Koloniën, Transvaal, Oranje-Vrijstaat, Stellaland, enz.)

We durven hopen, dat de vrienden van onze Nederlandsche of Hollandsche taal over de wereld ons zullen willen helpen om ons plan te verwezenlijken.

Daar niet alle buiten Europa verschijnende Nederl. kranten en tijdschriften ons bekend zijn, zoo verzoeken we die H. H. redacteurs, die deze uitnodiging zullen ontvangen, ze in hun blad over te nemen, opdat ook zij, wien we geen uitnodiging kunnen sturen, aan onze roepstem zouden kunnen gehoor geven.

We danken, bij voorbaat, hartelijk die vrienden van onze gemeenschapelijke moedertaal, die voor onze tentoonstelling, wat ze beschikbaar hebben, zullen zenden aan den Heer

H. MEERT,

Leeraar a. d. Koninklijk Athenaeum,
VEERSTRAAT,
5, Gent België.

Ze zullen het algemeen belang van onzen stam helpen bevorderen.

De Voorzitter van het Studentengenootschap 't Zal wel gaan,

MAARTEN RUDELSHEIM.

De in onze goede stad zoo welbekende club *De Gezelligheid* vierde verleden Maandag haar vijftienvigti jarig bestaan. Door allerlei vlaggen van buiten en een passende en geroemde decoratie van binnen sprak het schoon gelegen gebouw der Sociëteit, tot voorbijgangers en bezoekers, van den gevierden dag.

Des avonds verkondigden daarenboven de opwekkende tonen der weluidende muziek van de kapel van het Garnizoen, het vroolijke gegons der stemmen en de stralende verlichting, ook aan de oningewijden, dat Leden en Eerleden met hunne familiën zich tot een feestelijke bijeenkomst hadden vereenigd. Het eervolle bezoek van Zijn Excellentie den Gouverneur der Kolonie, die op zeer

gedistingeerde wijze door het Bestuur der Sociëteit ontvangen en uitgeleid werd, zette den avond luister bij en verhoogde de feestvreugde der aanwezigen, wier gevoelens door den Voorzitter in eerbiedige, doch warme en welgekozen woorden werden vertolkt onder het bruisen der schuimende champagne. De wensch, waarmede de H. E. G. Heer Gouverneur zijn antwoord op den toost des Voorzitters besloot: dat het der *Gezelligheid* moge gegeven worden haar gouden jubileum te vieren vond bij alle Leden en Eerleden ongetwijfeld de hartelijkste instemming.

In dank hebben wij het eerste nummer ontvangen van *El Estandarte*, een in het papiamentsch geschreven weekblad, onder dezelfde redacteuren, die vroeger *El Vapulador* hebben uitgegeven, de heeren G. en A. PONCE. De prijs per kwartaal is twee gulden en de dag der verschijning Donderdag.

Het dagblad *El Porvenir* wordt wegens ongesteldheid van zijn Redacteur, den heer *Teófilo Aldrey Jiménez*, in een weekblad veranderd.

Sedert verleden Dinsdag is het afgewerkte gedeelte van den nieuwen paardenspoorweg aan de Overzijde voor het publiek geopend.

Een enkele rit kost een dubbeltje. De arbeid aan het nog onvoltooid gedeelte der lijn, die tot Welgelegen zal voeren, is deze week met ijver hervat.

Verleden Zondagavond is een soldaat in de haven gelopen en verdronken. Naar men wil, zou de ongelukkige in beschonken toestand hebben verkeerd.

Nog ontbreekt op het appel sinds Zondag een fourier, die zonder verlof, maar niet zonder reden, naar Venezuela heet vertrokken vertrokken te zijn.

— Bij Gouvernements-beschikking is aan den Heer W. A. C. Willemsen, Adjunct-Commissie alhier, tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof van een maand verleend.

— Bij Gouvernements-beschikking is de Heer J. Scheuerman benoemd tot plaatsvervangend lid van den Raad van Justitie op St. Eustatius.

— De Nederlandsche paketschoener "Gouverneur van den Brandhof" zal Maandag den 15n. dezer naar de eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin N. G. vertrekken.

De mails worden op den vertrekdag om 2 uur des namiddags gesloten.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Sol Dreyfuss, A. G. Enireh, José E. Barrera, Petronila Eerst, Josephina Koningsber, Pietie di Boordo Merida (?) Mariana Dias Viana, Harry Olsen, P. W. Wardle, Juan M. Henriquez, Isaac F. Marchena, Virginia Martes, Schotter, J. Ledermann, Josefina Coque, Augusto Duplat, J. C. Ringeling (?) Clamaintain Bruno, John Streetman, M. J. Henriquez, (aang.) Charles Jutting & hijos. (aang.)

NEDERLAND.

Atjeh.—Bij het Departement van Koloniën, is Donderdag 7 Mei onder dagteekening van dien dag, een telegram ontvangen van den Gouverneur-Generaal, luidende:

Aan boord van Hr. Ms. Rottielje-vaartuig „Sumuawa” is een granaat gesprongen, waardoor een matroos licht gewond is.

De correspondent te Batavia van de N. R. Ct. seint onder dagteekening van jl. Vrijdag:

De toevloed van vijanden in Atjeh neemt toe. De omgeving (van onze stelling) is door hevige regens overstroomd. Operatiën onmogelijk.

Het blad teekent hierbij aan: Dit bericht is ernstig maar mag niet overschat worden. Onze geconcentreerde linie is voldoende sterk om de hoofdmacht des vijands tegen te

houden vooral nu de versterkings-troepen zijn aangekomen. Al mochten kleinere vijandelijke afdeelingen tusschen de posten weten door te dringen, dan kunnen zij zich er niet staande houden, zooals bewezen werd in 1887, toen Teungkoedji Tiro binnen de linie drong en zich bij Kota Radja Bedil versterkte. Generaal Vetter, toen nog overste, verdreef zijne 400 man sterke bende. De Teungkoewas was zeer verstoord, dat wij hem niet hadden laten bidden bij het daar gelegen heilige graf en deelde ons mede, daartoe het recht te eischen tot hij ons voor goed zou verdreven hebben. Hij raadde ons toen tevens aan ons te bekeeren en muzelman te worden. Dat hevige regens staking der noodig geachte krijgsverrichtingen noodzakelijk maken is te betreuren, daardoor wordt de indruk dier verrichtingen verzwakt.

Bij het departement van koloniën is het volgende telegram van den gouverneur generaal van Ned.-Indië, dd. 10 Mei betreffende den stand van zaken in Atjeh ontvangen:

Zware regens belemmeren operatiën.

BUITENLAND

Rome.—De moeilijkheid, gerezzen naar aanleiding der vertegenwoordiging van den Paus bij de kroningsfeesten te Moskou, is opgelost op deze wijze dat de gezanten der soevereinen zich zullen opstellen in de alfabetische volgorde van de namen der landen die zij vertegenwoordigen. Behalve door Mgr. Agliardi zal de Paus vertegenwoordigd worden door Mgr. den Prins de Croy, een der participanten van Z. H., Senor Alfonso Merry del Val, een zoon van den Spaanschen gezant op het Vaticaan, en graaf Carpegns, van de lijfwacht.

— Onder de talrijke audiënties, welke door Z. H. den Paus in de laatste weken zijn verleend, mogen drie als bijzonder belangwekkend beschouwd worden. Mgr. Pietro Caprotti, die zijn opleiding genoot in het klooster der Congregatie voor de vreemde Missiën, te Milaan, thans Bisschop van Hyderabad in Hindoestan, kwam naar Rome om daar met de Aartsbisschoppen van Madras en Colombo door den Heiligen Stoel te worden gehoord over de plannen voor de nieuwe hiërarchische organisatie der Chaldeeische Katholieken. Leo XIII wenscht voor de ruim 200,000 Katholieken, die in Hindoestan gevestigd zijn, een nieuwe hiërarchie in te stellen, met inacht-neming der voorrechten van den Oosterschen ritus, welke aan deze Chaldeeërs reeds sedert eeuwen zijn toegestaan. Deze audiëntie levert een nieuw bewijs van de zorg, welke den Paus bezielt voor de Kerk in het Oosten. En met hoe liefdevollen ijver Z. H. den terugkeer der Anglicanen tot de Katholieke Eenheid wil bevorderen, bleek opnieuw, toen graaf Koenraad Preysing in particuliere audiëntie werd ontvangen. Deze Münchener edelman, aan het Pauselijk Huis verbonden als geheim kamerheer met de capa en degen, kwam als zoodanig zijn jaarlijkschen eereplicht vervullen door een bezoek aan den Paus. Z. H. prees hem om de diensten, welke hij reeds bewees voor het schoone werk der hereeniging van de Anglicanen met de Katholieke Kerk en moedigde hem krachtig aan, daarmee voort te gaan, tot heil van Engeland.

— Een ander bewijs, hoe hoog eerbied door de eerste Mogendheden van Europa den Paus wordt toegedragen, mag zeker hierin gezien worden, dat Keizer Wilhelm bij zijn bezoek aan Italië, waar hij bepaaldelijk kwam om zijn bondgenoot in de Triple Alliantie hulde te betuigen. Rome gansch en al gemeeden heeft. Het was's Keizers eerste bezoek aan Italië na de feesten van 20 September van het vorige jaar, waarbij hij ook weigerde tegenwoordig te zijn. Keizer Wilhelm is het niet ontgaan hoe beleedigend het Italiaansche Gouvernement toen tegen Leo XIII is opgetreden, en als gast van Humbert vermeed hij nu den Paus. Daarentegen bezocht hij op zeer in het oog loopende wijze Kardinaal San Felice te Napels,

zond zijn broeder Heinrich naar het Vaticaan en ontmoette den Koning te Venetië.

—Kardinaal Galimberti is overleden. Deze hoogwaardigheidsbekleeder der Kerk was door zijn kennis en beminlijkheid een der meest innemende figuren van het Vaticaanse Hof. Door Paus Pius IX was hij tot huisprelaat benoemd; Leo XIII bevorderde hem tot domheer aan de St. Pieterskerk en eerst tot vice-secretaris, later tot secretaris der congregatie voor de buitengewone kerkelijke aangelegenheden. In 1887 werd hij tot den gewichtigen post van pauselijk nuntius te Weenen benoemd, en in Januari 1893 ontving hij den kardinaalshoed. De laatste jaren was hij prefect der archieven van den H. Stoel.

—De buitengewone gezant van Z. H. den Paus Mgr. Agliardi is met gevolg Woensdag 6 Mei naar Rusland vertrokken. Het programma der reis en van het ceremonieel zijn tusschen Kardinaal Rampolla en den Russischen minister Iswolski vastgesteld. Mgr. Agliardi brengt den Keizer een eigenhandig schrijven des Pausen mede.

Italië.—Door een belangrijk deel der Kamer wordt dagelijks tegen de Afrikaansche staatkunde, die een voortzetting van den oorlog wil, geijverd. Imbriani hield eene rede in dien geest en overhandigde aan den voorzitter 16 boeken, bevattende een adres met de handteekeningen van 88,119 mannen en 3371 vrouwen, die verlangen, dat Erithraea zal ontruimd worden. Of die 16 boeken veel helpen zullen is de vraag.

—De afgevaardigde Marola, die als correspondent van onderscheidene bladen den Abyssinischen oorlog bijgewoond heeft, verzette zich in de Kamer tegen de voortzetting daarvan. "t Is waanzin," zeide hij, "aan de mogelijkheid eener revanche te gelooven, als men geen 150,000 man naar Abyssinië zendt. Dank zij den Russen en Franschen, die belang hebben bij onze verzwakking in Afrika, wordt het leger van Menelik onophoudelijk sterker, zoodat een beslissende oorlog het hartebloed van Italië zou kosten." De rede vond algemeenen bijval. Daarna slingerde de afgevaardigde Sacchi Crispi het verwijt in het gezicht, dat hij het land zegepraal voorspiegelde, terwijl hij in het geheim aan Baratieri seinde: "Ik verwacht eindelijk een authentieke zegepraal." Crispi stond doodsbleek op en riep: "dat is een leugen."

—Maar het staat in het Groene Boek.

"Het Groene Boek liegt. Het telegram bestaat niet, is in geen ministerie gevonden."

Bij deze woorden nam de minister van Buitenlandsche zaken, de hertog van Sermoneta, het woord en zeide: "Inderdaad is het in geen ministerie gevonden, maar wij hebben het onderweg bij een der telegraafkantoren tusschen Rome en Mossouah opgespoord."

Het incident verwekte eene ongehoorde beweging in de Kamer. Crispi vroeg het woord voor een persoonlijk feit; toen de voorzitter hem het woord gaf, zweeg hij.

—Baron Garolafo heeft te Rome eene lezing gehouden over de misdaden in Italië en inzonderheid over de moorden, en heeft geconstateerd dat jaarlijks in dat land minstens 4000 moorden geschieden, een cijfer, dat in geen land der wereld, zelfs in de verste, bereikt wordt. Onder de voornaamste oorzaken noemt de baron de vendetta en het duel.

—De Kamer van Afgevaardigden hield weer eene belangrijke zitting. De nieuwe Minister voor de Schatkist, de heer Colombo, gaf daarin namelijk eene uiteenzetting van den financiële toestand, gelijk die gewijzigd was door de nieuwe administratie, in overeenstemming met de gebeurtenissen in Afrika. Uit het totaal der aangebrachte wijzigingen vloeit voort, dat over het loopende dienstjaar een plus van 19,896,464 lire zal wezen. Maar met het oog op met zekerheid verwachte "onvoorziene uitgaven," moest op militair- en marine-gebied, wordt dat plus meer

dan waarschijnlijk een tekort van 1,137,713 lire. Er bestaat evenwel gegronde hoop, dat men dit deficit zal kunnen doen verdwijnen. In elk geval zal gemakkelijk daarin te voorzien zijn, wanneer de gewijzigde begroting zal worden aangeboden. De minister deelde vervolgens mede, dat de binnenlandsche leening van 140 miljoen (ten behoeve van Afrika) 22 maal volteekend werd, zoodat zelfs een veel hogere eisch aan de nationale spaarzaamheid zou kunnen zijn gesteld geworden. De begrotingsresultaten en de toestand der schatkist—dus besloot de minister—maken voor het tegenwoordige nog geen buitengewone maatregelen noodig. Men kan gerustelijk tot November wachten. Alsdan echter zullen door de Regeering afdoende voorstellen worden gedaan tot verzekering van het evenwicht.

—Groote emotie is te Rome veroorzaakt doordien Hertog George van Saksen-Meiningen en de Hertogin, die daar onlangs vertoefden, bij de Castelli Romano (Araccia) door twee gewapende bandieten zijn aangehouden. De Hertog bood geen tegenstand, maar gaf 55 lire in bankpapier, waarvoor men hem liet passeeren. De geheele politie is op de been om de schuldigen op te sporen, en moet hen reeds gevat hebben. Voor de burgers is het dikwijls niet kwaad als ook eens een "hooge" zoo iets overkomt: dan krijgt men verbetering.

—Koning Humbert van Italië, mild en onbekrompen als altijd, heeft, ook namens de Koningin en de Prinzen, een som van f 200,000 geschonken aan het comité voor gewonden in Afrika [Italianen en Abyssiniërs]. Daarenboven heeft hij f. 50,000 gezonden aan het Italiaansche Roode Kruis.

—In de Kamer van Afgevaardigden heeft Vrijdag de nieuwe Minister van Buitenlandsche Zaken, De Hertog di Sermoneta, eene belangrijke verklaring afgelegd aangaande het onlangs openbaar gemaakte "libro verde" (het groene boek). De Minister dan verklaarde, dat met de openbaarmaking van al deze bescheiden het aan 't Ministerie eenvoudiger is te doen geweest om de waarheid, opdat het land zich een oordeel konne vormen over feiten, die, mogen zij dan geen fouten, toch in elk geval onvergefelijke dwalingen zijn geweest. Uit die documenten blijkt voorts de trouwe vriendschap eener groote Mogendheid jegens Italië, terwijl ze verder bewijzen, dat het vorige Kabinet eene staatkunde van kolonie uitbreiding wenschte te volgen. Aan het prijsgeven der kolonie wordt door de tegenwoordige Regeering allerminst gedacht; Massowah nu te verlaten zou eene even groote lichtzinnigheid wezen "als destijds de bezetting is geweest. Wanneer men voor de kolonie de plagerijen van een slechten buurman duchten moet, hoopt de Regeering door verstandig optreden pijnlijke botsingen te voorkomen. Toen wij wisten—dus ging Sermoneta voort—dat Engeland tot de Nijl-expeditie had besloten, beseften wij de noodzakelijkheid van het behoud van Kassala, dat Baldighera om militaire overwegingen had willem ontruimen. Men kan zich echter niet verheelen dat deze bezetting aanmerkelijke geldelijke offers zal eischen, wijl ook de door Engeland ondernomen expeditie lang en moeilijk zal zijn. Wij moeten de quaestie van Kassala oplossen in het zuiver belang van Italië, maar zonder de vriendschappelijke betrekkingen te vergeten, die ons met Engeland verbinden. De Minister van Oorlog ontwikkelde hierna de redenen, waarom Tigre zal worden ontruimd. De linie der Italiaansche bezittingen zal voortaan loopen van Mareb naar Bilela. Om een volslagen oorlog te voeren, zouden twee jaren en 150,000 man noodig zijn, wat een milliard lire kosten zou en waarvan het welslagen nog niet eens zeker wezen zou. De vredes-onderhandelingen met Menelik zijn op diens overdreven eischen afgesprongen. De Regeering zal alle moeite doen om de vrijlating der gevangenen te verkrijgen. Het Ministerie, dus besloot spreker, wil in geen geval Erythreas prijsgeven

en is van meenig, dat de voorziene uitgaaf van 150 miljoen voldoende zal zijn. Aan Generaal Baldighera is het bevel herhaald om zoo noodig, Adigrat te ontruimen.

Frankrijk.—In den jongsten Ministerraad is door den Minister van Binnenlandsche Zaken als totaal uitslag der gemeenteraadsverkiezingen gemeld, dat gekozen zijn 13 raden met socialistische meerderheid, 29 met radicaal-socialistische, 265 met radicale en 1369 met Republikeinsche. De gerallieerden of tot de Republiek bekeerde Conservatieven overheerschen in 82, de monarchisten in 33 gemeenteraden. — Aan den oud-Senator en redacteur van "L'Evenement" Edmond Maguier, wegens oplichterij veroordeeld, is voorwaardelijk ontheffing verleend van zijne verdere gevangenisstraf.

—Het model van het monument voor Louis Veuillot, dat in de Kerk van Montmartre zal worden geplaatst is gereed. Het is een borstbeeld op een kolom, aan welks voet de bekende woorden van Veuillot zijn gegraveerd: *J'ai cru, je vois* (Ik heb geloofd, ik zie. Ter zijde van de buste worden gevonden twee allegorische figuren, de eene den Christelijken moed, de andere het geloof voorstellende. Achter de eerste figuur rijst als in een visioen de Notre Dame van Parijs, achter de tweede de St. Pieter van Rome.

—Aan den *Univers* wordt uit Jerusalem geschreven, dat de ongelukkige Hyacinthe, van wien men sedert geruimen tijd niets meer gehoord heeft, in Februari te Jerusalem aangekomen is en daar aan den Latijnschen patriarch Mgr. Piari per brief heeft voorgesteld zich met hem te verstaan over de middelen, om de verschillende godsdiensten, in Palestina beoefend, met elkander te verzoenen. Daar hij geen antwoord kreeg, heeft hij zich gewend tot de Turksche regeering met verzoek om conferentie te mogen houden. Na twee maanden is toestemming gekomen. Daarop heeft hij aangekondigd, dat hij in een hotel te Jerusalem op Zondag 26 April spreken zou over de onderlinge verzoening der Israëlieten, Christenen en Muzelmanen. De conferentie heeft inderdaad plaats gehad en werd bijgewoond door 50 personen. Hyacinthe noemde den Joodschen godsdienst goed maar niet zonder gebreken; de Mahomedaansche godsdienst is eveneens goed maar dient hervormd te worden; de Christelijke godsdienst zou ook goed zijn, indien hij slechts één God deed aanbidden, maar er worden er twee aanbeden, nl. God en de Paus. De conclusie uit deze drie voorstellingen was, dat de Mahomedaansche godsdienst de beste is, en Hyacinthe meende tevens, dat de Turksche regeering een model gouvernement is, door hetwelk het recht o. a. volmaakt wordt toegepast.

Uit deze verzoeningsgeschiedenis blijkt niet veel anders dan dat de arme Hyacinthe gek geworden is.

Duitschland.—Te Dortmund hield voor eenige weken de ex-Jesuit Hoensbroeck eene lezing over de Paapsche stoutigheden. Voor alles verklaart hij zich nog immer oprecht Katholiek, maar geen "Ultramontaan." De man weet nu langzamerhand alles beter. De bisschoppen vergaan volgens hem van eerzucht; de Jesuïeten weten met hun rijkdommen geen raad; de Paus speelt te veel den baas; in één woord men zou haast denken, dat na den rampzaligen Hyacinthe ook bij deze ex-religieus een van de vijf op den loop is.

Engeland.—Het socialistisch congres, dat in de maand Juli te Londen zal worden gehouden, zal zich bepalen tot de oplossing der volgende reeks quaestien. In de eerste sectie zal beproefd worden klaarheid te brengen in de politieke actie, zoodat daar ter behandeling worden voorgesteld: het stemrecht, het referendum, de bepaling der afgevaardigden, de verkiezingen; in de tweede: de kwesties, welke betrekking hebben op de economie en de nijverheid, zooals: de trades-unions, de werkuren, salarissen, algemeene socialistische oplossingen; de derde sectie beperkt zich tot de kwesties van oorlog, va-

derlandsliefde, scheidsrecht, algemeene werkstaking der soldaten (wij wisten niet, dat bv. de vaderlandsliefde eene kwestie is!); de vierde sectie bespreekt de vragen van onderwijs, opvoeding, onderhoud der kinderen, lichaams oefeningen, emancipatie der vrouw, de vijfde... alle kwesties, welke niet in dit kader passen. Het is bepaald vermakelijk deze heeren volksvrienden, wier samengaan met beursmannen en speculanten alom bekend is, wier leiders meest millionnairen zijn, wier organen en propagandamiddelen zaakjes zijn om het volk geld uit den zak te kloppen, zoo ernstig over hun a. s. partijdag te hooren redeneeren. Ieder die weet, welke harmonie van kreupel tafels en rinkelende bierglazen, welk tafereel van blauwe oogen en hinkende schenen de vorige socialistendagen te... bewonderen gaven, zal het met onseens zijn, dat de naïveteit ver gaat, als men daarna nog de behandeling van duizend en één kwesties durft voorstellen. De heeren leiders zullen er echter — zooals te Breslau in '65 — wel voor zorgen, niet van den graat te vallen! Er zijn zeker te Londen evengoed truffels, champagne, oesters...enfin een diner à la champagne te krijgen! Leve... het volk!!

—Volgens eene lijst aan het Lagerhuis overgelegd, waren in Juli li. de twee miljoen aandelen der Quarsera Company in handen van 14781 personen. Ruim een vierde daarvan woonde buiten Engeland en had te zamen 426,000 aandelen, en wel 450 Duitschers met 38,370 aandelen, 3000 Franschen met 252,437 en o. a. 256 in Afrika met 81,279 aandelen, waarvan 41,900 aan één eigenaar, den heer Sielhs, behoorden. Ruim 1½ miljoen aandelen waren in handen van Engelschen. De markies van Lorne, schoonzoon van koningin Victoria en bestuurder der Chartered Company, had slechts 5 aandelen. De grootste aandeelhouders waren verder Cecil Rhodes 51, 783, Alfred Beit 25, 000, baron Leopold de Rothschild 7546, L. Farquhar 6358, de Hertog van Albercorn 5419, graaf Grey 5084, lord Campton 5000, de Hertog van Fife 3835, Woolton Isaacson 3000, dr. Robbins 2000, James Kitson 2000, lord Gifford 1115, W. H. Tate 1000, H. Tate Jr. 1000, lord Clarke 1000, H. Mijers 745, lady Burdett Coufts 242, lord Overstom 350, Rider Haggard 720 enz.

Een zeker aantal dezer aandelen zal sedert Juli wel van eigenaars zijn verwisseld, daar de toekomst sommigen angst kan hebben ingeboezemd, doch van een aantal personen, in de politiek gewikkeld, kan dit niet verondersteld worden.

Uit Pretoria wordt nu gemeld, dat de doodsruf over de samenzweers verandert in eene licht geldboete.

Transvaal.—In het Britsche Lagerhuis is jl. Vrijdag bij de behandeling der begroting van Koloniën Minister Chamberlain nu breedelijk aan het woord geweest over de Transvaal. De jongste gebeurtenissen, zeide hij, hebben de geheele Zuid-Afrikaansche quaestie ondermaal geopend. Wanneer het eenig doel der onlangs door Sir William Harcourt gehouden redevoering geweest is, eene veroordeeling uit te lokken der befaamde cijfer-depêches en van de staatkunde, daarin voorgestaan, ware het zekerlijk verstandiger geweest de discussie uit te stellen. Maar—vervolgde Chamberlain—het zou eene groote dwaling wezen deze „incidenten" te behandelen als zaken van overwegend belang daarbij uit het oog verliezend de hoofdbeginselen der staatkunde van deze en vorige Britsche Regeeringen ten opzichte van Zuid-Africa. Hoofddoel daarvan is handhaving van het gezag en den invloed van Engeland als gezaghebbende Mogendheid en verzoening der beide blanke hoofdrassen. Het Nederlandsch en het Engelsch element moeten daar schouder aan schouder kampen tegen de wilde horden. Ons minder gelukkig slagen met de Transvaal—ging Chamberlain voort—vindt zijn opzake in fouten aan beide kanten, en eer die fouten erkend zijn zal het moeilijk wezen tot betere verhoudingen te komen. Wij hebben generaal

Evelyn Wood weerhouden, toen de Beeren aan zijne genade waren overgeleverd (sic), en zij, die altijd van het „perfidie Albion” spreken, moesten zich eens afvragen welke bevredigende dankbaarheid wij hebben geooft voor deze onze edelmoedigheid (sic). Nu, om dankbaarheid is het ons niet te doen; maar wij zouden toch minstens getrouwe nakoming der overeengekomen voorwaarden kunnen verwachten. Welnu, van 1881 af tot heden hebben telkens van de zijde der Boeren invallen gedreigd en ook wel plaats gevonden op Engelsch grondgebied buiten de Transvaal in strijd met geest en letter der Conventie. (Ook deze stoute bewering weer voor rekening van den heer Chamberlain!) Tot de „grievens” der „uitlanders” overgaande verklaarde Chamberlain, dat hij zich niet voor die alle verantwoordelijk stelde, maar een deel dier grievens is veroorzaakt door wetten die sedert het sluiten der Conventie zijn ingevoerd. Om een verzoening teweeg te brengen had men het bezoek van President Krüger gewenscht. De uitnodiging daartoe was eerst verzonden op de verzekering van 2 van diens vrienden, dat hij haar wenschte en zou aannemen. Sedert hij de uitnodiging ontving evenwel stelde hij voorwaarden omtrent de grondslagen voor de onderhandelingen, die onaanneembaar geoordeeld werden, waarop de uitnodiging op Krüger's verzoek werd ingetrokken. Een „ultimatum” zou zekerlijk zijn verworpen en zou tot eenen langdurigen oorlog hebben geleid, die de kiemen zou gelegd hebben voor altoosdurende twisten. Nimmer—dus vervolgde Chamberlain—is door ons aanspraak gemaakt op recht tot inneming in de Transvaalsche zaken, maar wel verneemen wij het recht te hebben tot President Krüger vriendschappelijke vertoogen en raadgevingen te richten. In dat opzicht zijn de Minister en Sir Hercules Robinson, gouverneur der Kaapkolonie, het volkomen eens. Er is dan ook geen sprake van de terugroeping van dezen laatste. De staatkunde, in de toekomst hier door ons te volgen—ging Chamberlain voort—moet er een wezen van geduld. Wordt tijd gelaten tot genezing en sluiting der wonden, dan zal de openbare meening alles in het werk stellen, om een schikking in de hand te werken, waardoor het geheele land in de gelegenheid wordt gesteld in vrede en welvaart te genieten van zijne onmetelijke hulpbronnen. Wat Engeland's vertegenwoordiger te Pretoria, den heer Jacobus de Wet, aangaat, die is op jaren en heeft als zijn voornemen te kennen gegeven zijn ontslag te nemen: hij verdient zijn rust. En nu kwam Chamberlainandermaal over de befaamde, door de Transvaalsche Regeering openbaar gemaakte cijfer-telegrammen te spreken, die, naar men weet, duidelijk bewijzen hoe Sir Cecil Rhodes, destijds Minister-President der Britsche Kaap-Kolonie, volkomen op de hoogte was van Jameson's beraamden inval in de Transvaal. Van die telegrammen dan zeide Chamberlain, dat hij geen reden had om aan de echtheid ervan te twifelen, waarna hij op de volgende eigenaardige wijze overging tot de schoonwassing des heeren Rhodes: „Het doet weinig ter zake welke dwalingen de heer Rhodes begaan moge hebben, wanneer men zich de groote diensten te binnen brengt, vroeger door hem bewezen. Zonder mannen als Rhodes zou Engeland's geschiedenis veel armer en zijn gebied veel kleiner zijn gebleven. Rhodes is de grondlegger der „Chartered Company.” Hoe geknot nu hare macht ook moge wezen, zij heeft nog altijd een positie van grooten invloed. Zij is, en terecht, beroofd van de mogelijkheid en de macht om onrecht te doen, want over het geheele gebied der „Company” kan geen gewapend man zich meer bewegen zonder voorafgaande goedkeuring der Britsche Regeering, en ten overvloede is men bereid aan President Krüger alle redelijke waarborgen te geven tegen een herhaling van een optreden, waarover hij

zich zeer terecht zou kunnen beklaagen. Maar de vraag of Rhodes zijne officieele positie mag behouden, moet door de directeuren der „Company” worden beslist. Ware niet het telegram van Rhodes uit Zuid-Afrika gekomen, dan zou zijn aangeboden ontslag zijn aangenomen. Nu is er tenminste behoorlijk tijd om de ontslag-aanvraag te onderzoeken. De ware plaats voor Rhodes, hetzij dan als directeur of als aandeelhouder der „Company” is Zuid-Afrika, waar hij voor zijn gedrag uit het verleden boete kan doen door het tot ontwikkeling brengen van het uitgestrekt gebied, t welk door hem aan het Rijk is toegevoegd. Wat de „Chartered Company” betreft, schijnt het de aangewezen weg, eene gemengde commissie van onderzoek uit de beide Parlements Huizen te benoemen, doch eerst na afloop van het tegenwoordig rechtsgeding.” Of deze redevoering, die zoo kras het befaamde, „het doel heiligt de middelen” predikt—en Engeland's middelen in het bijzonder—in Zuid-Afrika den wondenheelen invloed zal oefenen over welks noodzakelijkheid de heer Chamberlain zoo gemoedelijk spreekt, gelooven wij ten eerste te mogen betwijfelen. Bij het verbinden heeft hij de peperbus daarvoor te dicht bij den zalfpot laten staan. En in ieder geval is dit geen wijze van bespreken van een volk, dat reeds herhaaldelijk zoo krachtig de Britsche inmenging afwees. t Zij dan in de vorm van min of meer veraderlijke aanvallen, t zij in dien van de beruchte „vriendschappelijke raadgevingen.”

Oostenrijk.—De zaak der burgermeesters-verkiezing te Wenen wacht nog steeds op de beslissing des keizers. Men gelooft dat nu wel een toestemmend antwoord zal komen, en dat Strobach voor Lueger de plaats zal aannemen, tot in het volgende jaar nieuwe verkiezingen voor de Kamer aan het bestuur van het ministerie een einde zullen gemaakt hebben.

De Kamer heeft intusschen de kieswet aangenomen, maar er eene bepaling ingebracht, welke het ministerie niet naar den zin is. In onderscheidene gewesten des Rijks wordt mondeling gestemd bij de verkiezingen, en nu heeft de Kamer de geheime stemming in de kieswet gebracht. Het voorstel daartoe is met 117 tegen 103 stemmen aangenomen.

Maar de regeering wil geen geheime stemming en zal nu aan het Heerenhuis voorstellen den ouden toestand te herstellen. Dat Huis, in den laatsten tijd door ministerieele elementen versterkt, zal wel aan het verlangen voldoen.

Denemarken.—De oudste dochter van den Kroonprins van Denemarken, Prinses Louise, is te Amaliënburg, bij Kopenhagen, in het huwelijk verbonden met prins Frederik van Schaumburg Lippe. Prinses Louise, die 21 jaren telt, is eene kleindochter van Prinses Louise der Nederlanden, dochter van Prins Frederik, die, als gemalin van Karel XV, Koningin van Zweden was. De Prins is vermaagschapt met het Huis van Waldeck-Pyrmont.

Amerika.—Prof. Burr, een taalkenner en geschiedschrijver van beteekenis, is door de Venezuelaansche grensregelings-commissie naar Europa afgevaardigd om een onderzoek in te stellen in de Nederlandse archieven. Zaterdag 9 Mei vertrok hij naar deze zijne bestemming.

Azie.—Voor rekening der Chineesche regeering heeft de Duitsch-Aziatische Bank te Berlijn aan de gevolgmachtigden van Japan circa 84 miljoen mark uitbetaald, half in chèques op Londen, half in chèques op de Rijksbank, waar het bedrag voor rekening van de Japanische Staatsbank is gedeponeerd.

ATTENCION!

Jarabe Curativo de la Madre Segel, A. J. White, Limited London

Cerveza blanca, marca Bass Embotelladas por M. B. Foster

negra „Guinness” ter & Sons Limited, London.

Tabaco de Royal Cigar Manuf. „Insulinde” Arnhem.

Cerveza blanca Sparkling T. P. Griffin & Co London.

Prime Lager Bier „St. Pauli Brauerei” Bremen.

Prime Pilsener Bier

Unico Agente en Curaçao,
CHERIE NAAL,
Ordnante.

TE KOOP

bij I. S. Scheidelaar

Breedestraat, Overzijde.

Vaatjes loodwit in olie en andere Holl. verwaren, 1ste qualiteit, Spaansch- en Friesch groen, Holl. lijnolie, raapolie, Hubbuck's zinkwit en Hubbuck's lijnolie, bollenblauw, etc. Plaatijzer, zink, blik, dik rood bladkoper, Pompen en daarvoor dienende vertinde buizen, mokers, keggen, bancatin, kopersoldeer, koperen regenbakskranen, bankschroeven, maten, voor natte en droge waren, koperen en ijzeren gewichten, draadnagels, etc., echte Coymanslikeuren en elixer, zwarte thee, cososeep, Eau-de-Cologne, witte en gekleurde bloemen, Holl. Flanel, papier met enveloppen, schoolschriften, kroonpennen, griffels, Kerkwieroek, boekjes goud, lampenpitten, spiegelkoord, etc., etc.

Curaçao, 17 Januari 1896.

TYD-TAFEL.

DE STOOMSCHEPEN VAN „THE RED D LINE”

TUSSCHEN

NEW-YORK.

LA GUAYRA, PUERTO CABELLO, CURAÇAO, CORO EN MARACAIBO

1896	Caracas	Venezuela	Philadelph	Caracas	Venezuela	Philadelph
Vertrekt van NEW-YORK....	Mei 5	Mei 14	Mei 23	Juni 3	Juni 13	Juni 24
Komt aan te CURAÇAO....	11	20	29	9	19	30
Vertrekt van „.....	12	21	30	10	20	Juli 1
Komt aan te PTO. CABELLO....	13	22	31	11	21	2
Vertrekt van „.....	14	23	Juni 1	12	22	3
Komt aan te LA GUAYRA....	15	24	2	13	23	4
Vertrekt van „.....	16	25	3	14	24	5
Komt aan te PTO. CABELLO....	17	26	4	15	25	6
Vertrekt van „.....	18	27	5	16	26	7
Komt aan te CURAÇAO....	19	28	6	17	27	8
Vertrekt van „.....	20	29	7	18	28	9
Komt aan te PTO. CABELLO....	21	30	8	19	29	10
Vertrekt van „.....	22	31	9	20	30	11
Komt aan te LA GUAYRA....	23	1	10	21	31	12
om passagiers en Mails aan wal te zetten en in te nemen						
Komt aan te NEW-YORK....	27	Juni 6	16	26	7	17

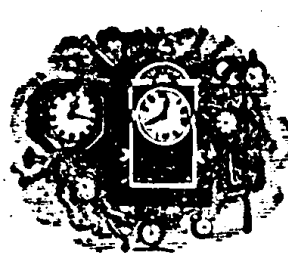
Stoomschip Mérida.

Vertrekt van CURAÇAO....	Mei 12	Mei 21	Mei 30	Juni 10	Juni 20	Juli 1
Komt aan te MARACAIBO....	13	22	31	11	21	2
Vertrekt van „.....	14	23	Juni 1	12	22	3
Komt aan te CURAÇAO....	15	24	2	13	23	4

De Stoomschepen van deze lijn zijn expresselijk in Philadelphia voor deze vaartgebouwen en hebben zeer geriefelijke kajuiten voor passagiers.

RIVAS, FENSOHN & Cia.,
Agenten.

IMPRESA DE LA LINEA. 18 & 19, BETHUNE, 20 & 21, CURAÇAO.

DE ONDERGETEEKENDE, bedreven Horlogemaker, beveelt zich beleefdelijk aan in de gunst van het Geacht Publiek,

tot het verrichten van moeilijke reparaties aan Zakhorloges, Klokken, Regulateurs en alle andere uurwerken.

Allesolledste uitvoering!

N. B.—Ter voorkoming van iedere moeilijkheid kan men den ondergeteekende ook schriftelijk inlichten.

HILARIUS KRIESCH.
Infanterist in het K. N. W. L. Leger.
[Waterfort].

SIGAR

“LA BELLA VENEZOLANA”.

SOLAMENTE DI HAJA CERCA

I. S. SCHEIDELAAR

CAJA GRANDI—OTROBANDA

E sigarnan di es marca aki ariba ta trahá coe di mas grandi cuidao di masjar bon calidad di tabaco: nan tin un gustoe agradabel, i nan lo ta bendé pa prijs masjar barata di 1.75 pa caha di 50 sigar.

Bin compra anto e sigarnan

—“La bella Venezolana”—
pa combenci boso di nan bon calidad.

Curaçao, 7 Marzo 1896.

J. H. M. Ellis,
ARTS.

Genees- Heel- en Verloskundige is dagelijks te consulteren van 8-11 s morgens en van 3-4 s namiddags. Voor minvermogenenden van 7-8 s morgens.

PORT-AMSTERDAM.
Telefoon N° 167.

TE KOOP

OP

ST. HELENE

REGENWATER

ISAAC JUTTING.